

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ

студентка **Ю.І. Владікова**
(науковий керівник доц. **Л.М. Таранюк**)

Конкурентні умови функціонування підприємств у ринковому середовищі, а також їх взаємини з державою, інвесторами, кредиторами породжують різноманітність форм економічних і фінансових ситуацій, що істотно впливають на фінансово-економічний стан підприємств. Уміння здійснювати ефективне управління фінансово-економічним станом підприємства, у тому числі й у плані перспектив його розвитку, залежить не лише від мети його проведення, а й від доцільності використання того чи іншого методу оцінки фінансово-економічного стану підприємства.

Сьогодні широко застосовуваний у світовій практиці *коефіцієнтний метод*. Він базується на розрахунку системи коефіцієнтів, що відображають різні аспекти діяльності підприємства і враховують чинники внутрішнього й зовнішнього впливу на фінансово-економічний стан підприємства.

При *комплексній оцінці* фінансово-економічного стану підприємства найзагальніші показники його діяльності аналізують у динаміці і групують за двома напрямками. До першого напрямку включають показники й чинники доброго фінансово-економічного стану: стійку платоспроможність; ефективне використання капіталу; своєчасну організацію розрахунків; наявність стабільних фінансових ресурсів. До другого напрямку включають показники незадовільного фінансово-економічного стану: відсутність власних оборотних коштів; неефективне розміщення ресурсів; наявність стійкої заборгованості з платежів; негативні тенденції у виробництві. До загальних показників комплексної оцінки фінансово-економічного стану підприємства належать показники дохідності (абсолютна величина прибутку чи доходу) і рентабельності (відсоткове відношення прибутку від реалізації продукції до її собівартості або товарообігу).

Комплексний метод дає змогу виявити проблемні напрямки в діяльності підприємства і досліджувати причини, що їх зумовили,

однак на його основі дуже складно зробити обґрунтовані висновки про фінансово-економічний стан підприємства в цілому.

При аналізі кредитоспроможності, інвестиційної привабливості та прогнозуванні кризових явищ і банкрутства використовують *інтегральний метод* для оцінки фінансово-економічного стану підприємства. Інтегральний показник залежить від рівня платоспроможності, рівня фінансової незалежності й рівня якості активів підприємства і визначається як їхня середня геометрична.

Запропонований підхід дає змогу комплексно оцінювати фінансово-економічний стан підприємства за допомогою одного інтегрального показника. *Беззбитковий метод* базується на ролі операційного важеля у формуванні результатів діяльності підприємства, на можливості керування його витратами й результатами для досягнення необхідних показників беззбитковості виробництва. Як критерій оцінки фінансово-економічного стану підприємства в цьому випадку виступає запас фінансової міцності підприємства (ЗФМ), тобто той виторг від реалізації (ВР), що підприємство має після проходження порога рентабельності (ПР) (в абсолютному і відносному вираженні).

Рівноважний метод базується на понятті ліквідності й оцінці фінансово-економічного стану підприємства з позицій досягнення рівноваги між ліквідними потоками у сфері господарсько-інвестиційної і фінансової діяльності підприємства. Перша виступає як зона створення коштів, а друга як зона споживання коштів.

Таким чином, систематизація методів оцінки фінансово-економічного стану підприємства дала змогу встановити переваги й недоліки наявних методів, необхідність їхнього удосконалення з позицій поєднання позитивних сторін кожного методу й зручності їхньої практичної реалізації для управління фінансовим станом у потрібному напрямку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Фінанси підприємств: Підручник/ Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 571 с.

2. Финансовый менеджмент: теория и практика: Учебник/ Под ред. Е.С. Стояновой. – М.: Изд-во «Перспектива», 2002. – 656 с.